

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Agnès Martin-Lugand

Găsește puterea să mergi mai
departe

Traducere din limba franceză de Ela Negreanu

*Nu cuvântul rostit sau cuvântul scris
permite reziliența – uneori, chiar dim-
potrivă, ea îndeamnă la o meditație
amară; cuvântul modelat e cel care se
adrează prietenului nevăzut, cititoru-
lui perfect care va ști să ne înțeleagă și
să ne reintegreze în umanitatea din rân-
durile căreia am fost alungați de trau-
matism.*

Boris Cyrulnik

Résilience et Connaissances de base

M-am strecurat singură în patul nostru, ultima dată pentru multă vreme de-acum încolo. Îmi plăcea atmosfera acestor nopți. Un amestec de nerăbdare și de febrilitate. Surescitarea de a-l revedea. Teamă că el nu se va simți în largul lui la întoarcere. O euforie copleșitoare. O dorință de a accelera timpul și de a-l încetini deopotrivă, atât de agreabilă era această așteptare după o lună de absență. În penumbra dormitorului, auzeam cu claritate sporită toate zgomotele casei: cel mai slab trosnet din acoperiș, cântecul ploii, pasul cât de mic al unuia dintre copii ridicându-se din pat cu scuza că merge la toaletă, pe Monsieur, câinele nostru, dormind cu un ochi deschis și mormăind în coșul lui, pe Mademoiselle, bătrâna noastră pisică, sărind de pe o mobilă pe alta. Și ei îl așteptau să se întoarcă. Sufletele noastre, ale tuturor, erau întoarse spre el. Trebuia să fie pe drum deja. Se îndrepta spre căminul său, spre noi. Urmărisem aterizarea avionului în direct pe telefon. Nu mă sunase. Mereu îmi spunea că nu voia să riște să mă trezească, în condițiile în care peste câteva ore ajungea acasă. Îl amuza să creadă că eu puteam să dorm profund așteptându-l să se întoarcă. Nu

mă supăram, avea nevoie să petreacă puțin timp singur, doar cu el însuși, ca să se pregătească să revină printre noi, ca să se regăsească, ca să-și reia viața de soț și de tată. Nu că ar fi uitat de noi în cursul călătoriei, dar stabila o legătură cu cel care fusese înainte să aibă o familie, pe vremea când nu avea nici soție, nici copii.

Așteptam în reprize de câteva minute. Când deschideam ochii, mă uitam la ceas, întrebându-mă dacă drumul de la aeroport până aici decurgea bine, îngrijorându-mă că e prea obosit, că ar putea adormi la volan. Apoi am fost trezită de scheunatul lui Monsieur și de încercările stăpânului său de a-l face să tacă. Deși toate luminile erau stinse, am avut sentimentul că soarele pătrundea iar în casă și că ploaia încetase. M-am abținut să sar din pat și să cobor valvârtej scările ca să mă arunc în brațele lui. E așa de bine să aștepti, să lași să crească dorința de a sta unul lângă altul după atâtea zile de despărțire! Am pus ușor un picior pe parchet, apoi, pe celălalt; jos, sub mine, toate mișcările au încetat. Știa că știu că e acolo. Am traversat tiptil camera, am deschis ușa cu nesfârșite precauții, ca să nu scârțâie — nu trebuia sub nicio formă să trezesc copiii —, am pășit pe palier și am luat-o spre parter. Nu aprinsese nicio lampă. Casa era luminată doar de stâlpii electrici de pe stradă. La poalele scării, am descoperit vechiul sac de voiaj din pânză kaki, pe care-l țara după el de peste 15 ani și pe care îl păstra doar pentru călătoriile lui. Când plecam în concediu, folosea altul. Oarecum din superstiție.

— Aici sunt...

Xavier stătea în spatele meu. Am închis ochii de fericire câteva clipe. Vorbise în șoaptă, dar i-am recunoscut

glasul, blând și grav, glasul lui care mă liniștea, care-mi dădea încredere și care mă înfiora. M-am întors cu înținitorul spre el; era în fața mea, cu părul șaten ciufulit și cu chipul marcat puțin de oboseală, consecința drumului de mai multe ore, a decalajului orar și a miilor de amintiri care-i aparțineau doar lui. Am parcurs distanța care ne separa, el mi-a înconjurat talia cu brațele și privirile ni s-au unit, verdele ochilor săi pierzându-se în negrul ochilor mei; o furtună doar a noastră, cum obișnuiam să spunem.

— Te-am trezit? a murmurat el.

— Nu, te așteptam...

A schițat un zâmbet pe jumătate satisfăcut, pe jumătate nemulțumit.

— Urcă și culcă-te, vin și eu.

M-am lipit și mai strâns de el.

— Foarte bine, dar vreau un sărut, mai întâi.

S-a aplecat spre mine atât de mult, încât aproape i-am simțit buzele, dar s-a retras în ultima clipă, cu un aer seducător.

— Trebuie să mai aștepti puțin, la fel și eu.

Am râs discret, viața normală își relua cursul. Am pornit spre etaj și, pe la jumătatea scării, am privit înapoi. Nu mă scăpa din ochi.

— Nu întârzia prea mult, i-am șoptit.

— Mi-a fost dor de tine, Ava...

Câteva minute mai târziu, corpul meu gol își regăsise locul între cearșafuri, pielea nedorind altceva decât s-o regăsească pe a lui. El făcea duș; nu conta ora, de fiecare dată avea nevoie să se spele când se întorcea, să înlăture ultimele fire din praful savanei și urma mirosului

animalelor pe care le îngrijise, un mod de a se distanța de luna petrecută acolo, din care întotdeauna se întorcea cu răni, dar care îi era indispensabilă pentru echilibru. Fără să-și dea seama, nu voia să mă oblighe să suport acest parfum necunoscut mie, care nu-i semăna, sau cel puțin nu semăna cu parfumul soțului meu. S-a strecurat lângă mine fără să scoată niciun cuvânt. În general, în astfel de nopți, nu ne spuneam nimic, neștiind cu ce să începem. Firește că vorbiseram în ultimele patru săptămâni, dar mereu despre lucrurile esențiale. Așa că acum, în loc să bălmăjim niște cuvinte, să începem fraze pe care n-am fi fost capabili să le ducem până la capăt, preferam să ne atingem, să ne mângâiem și să ne sărutăm cu posesivitate, încercam să ne contopim ca să primim confirmarea că această despărțire nu schimbase nimic între noi. Xavier voia să știe dacă eu eram aceeași, dacă eram tot a lui, eu căutam confirmarea că el revenise cu adevărat, că, deși mintea îi rămăsese acolo pentru câteva zile, se întorsese *la mine*. În astfel de nopți, făceam dragoste strâns îmbrățișați, însuflețiți de o nevoie domoală, profundă. Dorul, foamea de celălalt, dorința de a ne aparține ne purtau într-o altă lume, o lume a noastră. Trebuia s-o recreăm, să ne readaptăm, s-o luăm iar în stăpânire.

Deși eram liniștiți și satisfăcuți, corpurile noastre nu s-au îndepărtat, în întuneric, privirile noastre au rămas înlănțuite.

— Dormi, Ava.

Luptam din răzputeri împotriva somnului, atât de mult îmi plăceau aceste nopți.

— Și tu ar trebui să te odihnești... Probabil, ești frânt.

— Știi bine că nu reușesc să fac asta când mă întorc acasă. O să dorm mâine-noapte...

Știam sigur că nu-și va petrece ziua următoare pe canapea. Imediat după plecarea mea și a copiilor, o să pornească pe motocicletă spre clinica lui veterinară, aceeași unde ne cunoscuserăm cu mai bine de 15 ani în urmă.

* * *

Aveam 26 de ani pe atunci. Într-o seară, ieșind de la un vernisaj, găsisem un pisoi bolnav ghemuit în spaatele unei pubele. Nu avusesem nici inima, nici curajul să mă prefac că nu l-am văzut. Îl învelisem bine cu eșarfa, îl pusesem în mașină pe scaunul din dreapta și mă apucasem să caut un cabinet veterinar încă deschis la ora 21. După nenumărate eșecuri, îmi rămânea doar o speranță. Auzisem vag vorbindu-se despre o clinică recent înființată. Trecând prin fața ei, văzusem o lumină aprinsă. Oprisem la nimereală în parcare. Apoi, cocoțată pe tocure, traversasem curtea sub o ploaie torențială, protejând pisoiul în brațe cum puteam mai bine. Bătusem la ușă.

— Vin imediat! îmi răspunsese o voce.

Ușa se deschisese, lăsând să apară un bărbat nu foarte mirat că o necunoscută dă buzna la el.

— Care-i problema?

— Am găsit asta și nu știu ce să fac.

Izbucnise în râs.

— Ce înseamnă „asta“?

Când mă pregăteam să-i arăt descoperirea mea, protestase.

— Toamnă cu găleata, e noapte, nu văd nimic. Intrați!
 În hol, domnea harababura de pe lume, echipamente medicale zăceau înșirate pe lângă saci cu haine, cutii cu mâncare sau lăzi cu cărți. În mod evident, picasem prost.
 — Îmi pare rău, acum aranjez, îmi explicase el de parcă mi-ar fi citit gândurile.

Se întorsese spre mine și, pentru prima oară, întâlnisem privirea ochilor lui verzi. Mă întrebam cum putea să aibă cineva ochi atât de frumoși.

— Îmi arătați?

Întrebarea lui avusese meritul de a mă readuce cu picioarele pe pământ.

Desfăcusem puțin brațele, el ridicase cu delicatețe eșarfa și se încruntase auzind miorlăitul jalnic al pisoiiului.

— Nu pari deloc în formă...

Se uitase la mine zâmbind trist.

— E al dumneavoastră?

— Nu, v-am spus, l-am găsit lângă o pubelă.

— O să fac tot ce pot, în orice caz, mulțumesc că nu l-ați lăsat să moară.

— Normal.

— Dați-mi-l mie și vă puteți întoarce acasă, să vă adăpostiți.

Părul îmi atârna ud și machiajul mi se scurgea pe față, nu ofeream un spectacol prea frumos. El se apropiase și își strecurase mâinile sub ale mele, oprindu-și gestul câteva secunde în cursul cărora ne priviserăm drept în ochi, nemișcați, cu un zâmbet surprins. N-aveam niciun chef să mă despart de pisică și cu atât mai puțin de noul ei veterinar. Într-un târziu, el inspirase adânc, luase ghemotocul de blană și se îndepărtase. Îl manevra cu mare

grijă și mă urmărea cu coada ochiului în timp ce eu mă îndreptam spre ieșire murmurând un „la revedere” timid.

— Pot să știu cum vă cheamă? Ca să-i spun cine l-a salvat.

Am surâs uitându-mă fix la el printre gene.

— Ava. Pe dumneavoastră?

— Xavier.

Plecasem îngrijorată pentru pisoii și fermecată de acest bărbat. În zilele următoare, gândul îmi zburase adesea la el. În final, îmi acordasem dreptul de a mă duce după vești. O ștusesem ceva mai devreme de la galeria tatei, unde deja lucram, și mă întorsesem la clinică, pe care o găsisem închisă. Chiar când mă pregăteam să urc în mașină, o motocicletă sosise vijelios. Eram curioasă și-mi doream să fie el, așa că, înainte de a pleca, așteptasem să văd cine se ascundea sub cască. Și bine făcusem. Xavier alergase spre mine zâmbind.

— Bună seara, Ava! Ai mai salvat o pisică?

Râsesem și-mi plăcuse spontaneitatea lui, felul în care înlăturase bariera dintre noi.

— Nu, voiam să văd cum se simte pisoiiul.

— Mademoiselle prinde puteri.

— Minunat!

— Vrei s-o vezi?

— Nu vreau să te deranjez. Ai închis...

— Mi-am terminat ziua de lucru, așa că, exceptând cazul în care apare o tânără frumoasă cu un pisoii, n-am niciun program.

Închisese un ochi și zâmbise exagerat, ca și cum și-ar fi bătut joc de el însuși și de replica lui de seducător.

— Te cam ambalezi, Xavier, se dojenise singur la fel de comic.

Răsesem iar, cucerită de entuziasmul și de naturalețea lui. Câteva minute mai târziu, Mademoiselle torcea încetișor în brațele mele.

— Nu vrei s-o păstrezi? mă întrebase el mângâind-o pe cap. Pare să se simtă bine cu tine.

— Ce n-aș da să pot!

— Haide, ia-o, mă rugase, cu o privire de cocker.

— Nu-i corect să te uiți la mine cu ochii ăștia. N-o să mă decid în pripă! Încheiasem eu, nu fără să-i observ zâmbetul de satisfacție.

— Dacă te invit la cină, o să ai timp de gândire. Locuiesc aici, nu-i nevoie să ne deplasăm, gătesc ceva, te servesc, tu alinți pisica în timpul ăsta și...

— Plec cu ea! îl tachinasem eu, izbucnind în râs.

Evident, acceptasem invitația. Petrecuserăm o seară magică. Flirtaserăm printre râsete, sub pretext că încercăm să ne cunoaștem mai bine. Împlinise nu demult 30 de ani. Venise de curând în zonă și se instala pe cont propriu. Nu se temea de muncă, având în vedere împrumutul la care se înhămasse ca să cumpere această proprietate mare în care totul sau aproape totul trebuia reparat. Voia să facă din ea clinica veterinară a visurilor sale, primitoare, călduroasă și, mai ales, nu un loc de tortură pentru animale și pentru stăpânii lor. Găsise această vechitură cu o curte imensă, unde să poată alerga pacienții internați. Se apucase de lucrări ample ca să-și facă un cabinet, o sală de operații, o încăpere pentru cuști. Trăia într-o veșnică agitație, debordând de idei, de dorințe, de proiecte, muncea pe rupe, ai fi zis că zilele și săptămânile lui erau mai lungi decât ale muritorilor de rând. Nu ezita să-și dedice unele weekenduri adăposturilor de animale, ajutând în stânga și-n dreapta. Cinaserăm

printre cutii de carton, cu Mademoiselle strânsă ghem pe canapea, lângă noi. Cu fiecare minut, eram și mai mult atrasă de lumina pe care el o degaja, de franchețea și de simplitatea lui, atât de diferite de lumea artei în care eu mă născusem și crescusem. Spre sfârșitul cinei, îmi mărturisise că a doua zi pleca în Africa pentru o lună, să lucreze într-un centru de îngrijire a animalelor, în plină sălbăticie.

— Și cu ea ce faci? îl întrebaser, punând mâna pe Mademoiselle.

— O las la un coleg de facultate care o să-i găsească o familie.

Ridicasem animăluțul și-mi frecasem obrazul de blana lui.

— Nu te mai obosi, o iau eu.

Când anunțasem că e vremea să plec acasă, Xavier nu încercase să mă rețină; mă gândeam că am interpretat greșit semnalele. Mă condusesse la mașină, după ce-mi dăduse toate cele necesare pentru pisică, iar Mademoiselle își găsisse locul pe scaunul din dreapta. Îi mulțumisem lui Xavier pentru cină. Îmi zâmbise, uitându-se în jur. Apoi, fără ca eu să mă aștept — deși visasem la asta —, mă cuprinsese în brațe. Îmi pusesem mâinile pe pieptul lui, îi simțeam inima bătând sub palma mea.

— Măine plec, Ava. Dacă n-aș fi plecat, aș fi vrut ca seara să se termine altfel.

Se aplecase și mă sărutase cu asemenea pasiune, încât am știut că nu aș putea să-l uit vreodată. Gurile noastre contopite ne purtasera departe, foarte departe; în brațele lui, avusesem sentimentul că nicidecum nu fusesem atât de ușoară. Se desprinsese de mine, zâmbind crispat.

— Nu sunt genul care-și petrece noaptea cu o femeie și în zori dispare. Mai ales când simt că ar ajunge curând să-mi lipsească.

Mă lipisem și mai strâns de el.

— O să te întorci?

— Da.

Îi furasem un ultim sărut și mă smulsesem din îmbrățișare. Apoi plecasem cu inima grea.

Următoarele patru săptămâni mi se păruseră cele mai lungi din viața mea. Mă consolam uitându-mă cum Mademoiselle îmi distrugea metodic apartamentul și cum tata își ieșea din minți fiindcă eram mereu cu capul în nori și îmi petreceam timpul întrebându-mă dacă-l voi revedea pe Xavier cândva. Și apoi, într-o seară, ușa galeriei se deschisese și apăruse el, cu sacul de voiaj kaki. Era obosit, avea nisip în păr, dar ochii verzi îi sclipeau plini de promisiuni. În seara întoarcerii sale, clinica găzduise întâia noastră noapte de dragoste.

15 ani mai târziu, aveam un cămin fericit și doi copii; Pénélope împlinise 11 ani, iar Titouan, șapte. Mademoiselle încă era cu noi, clinica funcționa. Xavier continuase să plece o dată pe an la celălalt capăt al lumii, în centre pentru primare și pentru animale sălbate în pericol; niciodată nu mi-ar fi trecut prin cap să-l opresc, avea nevoie să se facă util și în afara clinicii. Familia noastră îi dădea sens vieții, dar angajamentul personal era vital pentru el. Mi-ar fi plăcut să-l însoțesc, dar nu-i propusesem asta, nu doream să-mi impun prezența: era momentul lui. Știa că mă temeam când era plecat, că în unele seri plângeam de oboseală și de dor, își cerea scuze, în fiecare an, când își lua

biletul de avion, îmi sugera că n-o să mai plece, dar nu voiam să fiu cauza acestei renunțări. Îl iubeam așa cum era.

* * *

A doua zi de dimineață, am deschis ochii în sunetul râsetelor lui Pénélope și ale lui Titouan. Fără să mai pierd vremea, m-am dus la ei, în bucătărie. Ca în fiecare zi, în casa noastră, era agitație la micul dejun. Mai ales acum, la întoarcerea lui Xavier. Era un moment sacru pentru familia noastră și toată lumea era gata să se trezească puțin mai devreme, ca să nu-l rateze. Radioul servea drept fundal sonor: conversațiile fiind pline de însuflețire, abia se auzea. Însă făcea parte din ritualurile noastre, îl consideram un vechi prieten. Xavier afișa niște cearcăne impresionante, contrabalansate din plin de tenul bronzat. Masa gemea de boluri cu cereale, de câni, de pâine proaspătă și de croasanți pe care trebuie să-i fi cumpărat înainte de trezirea copiilor. Am profitat că el stătea în picioare, ca să mă cuibăresc în brațele lui.

— Ai dormit bine? m-a întrebat.

— Foarte bine, dar îmi trebuie o cafea, noaptea a fost scurtă.

A izbucnit în râs, m-a sărutat și m-a condus spre masă, în timp ce se adresa copiilor:

— Ia povestiți-mi ce s-a întâmplat pe-acasă.

I-am ascultat emoționată, îndrăgostită, iubitoare. Entuziasmați de întoarcerea tatălui lor, Pénélope și Titouan debordau de energie, dar exista și multă blândețe, gesturi tandre reciproce. Fata noastră părea că uitase pentru câteva minute că nu-și mai suporta fratele mai mic,

iar Titouan, la rândul său, uitase că e de datoria lui să-și sâcâie sora mai mare de când aceasta intrase la colegiu. Xavier le asculta atent cuvintele, râdea la glumele lor, deloc supărat că a ratat anumite evenimente. Totul a fost trecut în revistă: școala, prietenii, activitățile, reciclarea deșeurilor, problemele existențiale — respectiv, când o să mâncăm cartofi prăjiți. După care, cu un aer amuzat, i-a întrebat dacă eu am fost cuminte. Ceea ce m-a făcut să râd și să-mi las nasul în cană, curioasă să ascult raportul copiilor.

— N-a țipat prea mult, a început Titouan. Pentru că noi am fost foarte cuminți, tati.

— Ba nu... Tu n-ai fost, a replicat sora lui, cu mutra zeflemitoare și blazată tipică preadolescenței.

Fusesem copleșită de metamorfoza fiicei noastre, care se petrecuse în doar câteva săptămâni: cum putuse fetița mea să devină într-un timp atât de scurt o adolescentă arțăgoasă, bănuitoare și posacă? Mersi frumos, pubertate! Titouan a sărit de pe scaun, gata de scandal, însă Xavier a intervenit cu viteza luminii, l-a prins de braț și l-a convins să se așeze la loc.

— Hai să ne calmăm! Nu vorbeam despre voi, ci despre mami...

Titouan i-a aruncat surorii sale o privire ucigătoare, dându-i de înțeles că o să suporte consecințele. Ce bucurie că nu mai sunt singura care să se ocupe de certurile lor! Pénélope a dat din umeri, vrând parcă să spună că piticania ce-i servea drept frate nu o speria deloc, apoi și-a îndreptat toată atenția spre tatăl ei.

— Mami... a muncit mult, cât n-ai fost aici.

Xavier s-a uitat la mine surprins.

— Așa deci...

— A venit târziu în fiecare seară... Chloé a stat cu noi mereu acasă.

Chloé le fusese copiilor babysitter încă de când erau foarte mici. S-ar putea spune chiar că reprezenta salvarea noastră. Din cauza serilor când stăteam peste program la galerie și a consultațiilor nesfârșite ale lui Xavier — nu știa niciodată să spună nu —, Chloé trebuia deseori să rămână mult după ora 19, cum conveniserăm pe hârtie.

— Ce se pregătește la galerie? m-a întrebat Xavier.

În fundul sălbăticiei lui africane, nu reținuse informația.

— Chiar înainte să pleci, am cunoscut un pictor incredibil, nu-ți aduci aminte?

— Parcă... Dar foarte vag...

— Nu contează... I-am propus să-l reprezint și să organizăm rapid un vernisaj, are deja material suficient. A acceptat!

M-am ridicat ca să-mi torn o a doua ceașcă de cafea și mai ales ca să-mi stăpânesc neastâmpărul care mă cuprindea.

— Pictura lui e atât de frumoasă, am continuat, trebuie s-o vezi, jur... și el este un tip interesant, plin de pasiune, mă rog... Un suflet oarecum chinuit, nu-ți ascund asta. Face parte din personaj. Ne înțelegem de minune. M-am concentrat 200% asupra lui. În absența ta, n-aveam nicio scuză să nu mă dedic acestei sarcini.

— Deci nu ți-am lipsit, mi-a aruncat el, zâmbind în colțul gurii.

Am izbucnit în râs, m-am apropiat și i-am înconjurat gâtul cu brațele, sărutându-l pe obraz.

— Prostuțule! Trebuie să-mi ocup mintea cu ceva când nu ești aici, iar Idriss e talentat! Foarte talentat... A picat la fix pentru ca timpul să nu mi se pară prea lung fără tine.